

Liikenneturvallisuusstrategian tie- ja rautatieliikenteen työryhmän kokous 8.4 klo 13-15.30 Teams
Osallistujat

Immonen, Elina (puheenjohtaja)	liikenne- ja viestintäministeriö
Kolinen, Laura (sihteeri)	liikenne- ja viestintäministeriö
Asikainen, Eeva (sihteeri)	liikenne- ja viestintäministeriö
Eklund, Pipsa	Liikenne- ja viestintävirasto
Granberg, Mette	Helsingin seudun liikenne
Harjuvaara, Petteri	Liikenne- ja viestintävirasto
Herrala, Ari	Suomen kuljetus ja logistiikka ry
Hietaranta, Juhana	Helsingin kaupungin liikennelaitos
Kallio, Heikki	Poliisihallitus
Karhula, Mervi	liikenne- ja viestintäministeriö
Kelkka, Marko	ELY
Kemppainen, Hanna	Kuntaliitto
Kielinen, Jari	Suomen motoristit ry
Kiviniemi, Jukka	Autokoululiitto
Klang, Jaakko	Varsinais-Suomen ELY-keskus
Louko, Saara	liikenne- ja viestintäministeriö
Mäkilä, Mika	Linja-autoliitto
Niemimuukko, Heidi	Väylävirasto
Nykänen, Mikko	VR-Yhtymä
Pajunen, Jari	Sisäministeriö
Pajunen, Kirsi	Liikenne- ja viestintävirasto
Parkkari, Inkeri	Liikenne- ja viestintävirasto
Parkkari, Kalle	Onnettomuustietoinstituutti
Saari, Risto	liikenne- ja viestintäministeriö
Saksanen, Riitta	Invalidiliitto ry
Sillanpää, Marko	Liikenne- ja viestintävirasto
Starck, Mari	liikenne- ja viestintäministeriö
Taskila, Vellu	Pyöräliitto
Thompson, Liisa-Maija	Suomen tieyhdistys
Tolvanen, Jukka	Autoliitto
Valtonen, Juha	Liikenneturva
Vuorisalo, Irene	Eläkeliitto
Västilä, Mikko	Liikenne- ja viestintävirasto

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtajan Immonen avasi kokouksen ja toivotti kaikki tervetulleeksi. Hän kertasi agendan. Kokouksessa keskustellaan ammatiliikenteestä ja ajoterveydestä sekä viranomaisten että alan toimijoiden näkökulmasta.

2. Ammatiliikenne ja ajoterveys

Petteri Harjuvaara, Liikenne- ja viestintävirasto

Liikenne- ja viestintävirastosta Petteri Harjuvaara piti esityksen ammatiliikenteestä ja ajoterveydestä. Esitys on pöytäkirjan liitteenä. Ajoterveydellä tarkoitetaan toimintakykyä liikenteessä. Ajoterveysarviointilla pyritään varmistamaan, että toimintakyky liikenteessä pysyy turvallisella tasolla.

Id Versionumero

Liikenne- ja viestintäministeriö	Käyntiosoite	Postiosoite	Puhelin	www.lvm.fi
	Eteläesplanadi 16	PL 31	029516001	etunimi.sukunimi@lvm.fi
	Helsinki	00023 Valtioneuvosto		kirjaamo@lvm.fi

Tieliikenteen ammattikuljettajien tilanne eroaa muista liikennemuodoista, sillä ajokyvyn arvioimiseksi terveydenhuollon ammattihenkilöiltä ei edellytetä erillistä valtuutusta tai säänneltyä koulutusta.

Esityksen jälkeen aiheesta käytiin keskustelua. Keskustelussa nostettiin esiin, että ammattikuljettajat eivät ole homogeenin ryhmä ja ammattikuljettaja-käsitteen määrittelykin on hankalaa. Kuljetusala on tiukasti kilpailtu ja alalla on paljon yhden auton yrityksiä. Kuljetusten tehokkuuden tavoittelu voi olla ristiriidassa liikenneturvallisuusnäkökohtien kanssa.

Puhuttiin myös poliisin edellytyksistä valvoa ammattikuljettajien ajoterveyttä. Poliisihallituksesta kerrottiin, että ajoterveyttä valvotaan muun liikenteen valvonnan ohessa. Kentällä oleville poliiseille tarjotaan ajoterveyskoulutusta. Osa "ajoterveyspotilaista" tulee tietoon yleisöilmoituksen kautta, kun epäillään rattijuopumusta. Normaalin liikennevalvonnan yhteydessä poliisi voi määrätä väliaikaisen ajokiellon ja velvoittaa toimittamaan lääkärin lausunnon tietyn ajan kuluessa.

Valvonnan tehostamista hankaloittaa tietosuojangelmat. Poliisi saa tiedot kuljettajan ajoterveydestä vain, jos hänelle on määrätty yli 6 kk ajokielto. Tieto alle 6 kk ajokielloista helpottaisi poliisin työtä. Alle 6 kk mittainen ajokielto ei ole ajokorttilain tunnistama ajokielto. Tieto lyhemmästä ajokiellosta tulisi saada ajokortin tietoihin. Asia on juridisesti monimutkainen.

Keskustelussa todettiin myös, että ajoterveysvaatimukset tulevat ajokorttidirektiivistä ja ajokorttilaista. Lisäksi todettiin, että lääkäri tunnistaa paremmin neurologiset sairaudet, kuin psyykkiset tai päihdeongelmat. Lääkärien koulutusta tulisikin kehittää.

Puheenjohtaja kiitti kommentteista ja totesi, että mahdollisuuksia tilanteen edistämiseksi selvitetään.

3. Ammattiliikenne ja ajoterveys – toimijoiden näkökulma *Mikko Nykänen, VR Yhtymä*

Mikko Nykänen VR Yhtymästä kertoi ammattiliikenteestä ja ajoterveydestä toimijoiden näkökulmasta. Esitys on pöytäkirjan liitteenä. Ammattimaiseen autolla ajoon liittyy monia terveydellisiä haasteita. Ammattimaisesta maantieliikenteestä puuttuu säännökset, joiden avulla varmistettaisiin pakollinen turvallisuusjohtamisjärjestelmä. Järjestelmä edellytetään kuitenkin muiden liikennemuotojen kohdalla. Maantieliikenne on ainoa liikenne muoto, jossa ei ole Traficom:n hallinnoimaa lääkärijärjestelmää, jossa lääkäreille on määritelty mm. pätevyys ja osaamisvaatimukset ja täydennyskoulutusvaatimukset. Ammattikuljettajien terveystarkastuksia olisi hyvä keskittää. Muut päihteet, kuin alkoholi, ovat kasvavana huolena.

Esityksen jälkeen aiheesta käytiin keskustelua. Olisi tärkeää, että myös ammattikuljettajien terveystarkastusten vähimmäisisältö olisi tarkasti kuvattuna. Ongelmana ovat tietosuoja-asiat, sillä työnantaja ei saa tietoa työntekijän ajoterveysongelmista. Tulisi olla poikkeuksia, jolloin työnantaja saisi tiedon.

Keskustelussa nostettiin esiin turvallisuusjohtamisjärjestelmä. Järjestelmän liikenneturvallisuuspotentiaalista on teetetty norjalainen tutkimus, jonka mukaan järjestelmän käyttöönotto vähentäisi onnettomuuksia 59 %:lla. Isoissa yrityksissä järjestelmät ovat käytössä. Ongelmana ovatkin pienet yritykset, koska järjestelmän käyttöönotto on vapaaehtoista.

Linja-autoliiton edustaja totesi, että turvallisuusjohtamisjärjestelmän pakollistaminen sekä käytön valvonta olisi perustavanlaatuisen valinta. Pienet yritykset eivät vapaaehtoisesti ota käyttöön järjestelmää. Hän nosti esiin myös harmaan talouden.

Keskustelussa ehdotettiin, että valtion hankkimilta kuljetuspalveluilta edellytetäisiin turvallisuusjohtamisjärjestelmää.

Id Versionumero

Liikenne- ja viestintäministeriö	Käyntiosoite Eteläesplanadi 16 Helsinki	Postiosoite PL 31 00023 Valtioneuvosto	Puhelin 029516001	www.lvm.fi etunimi.sukunimi@lvm.fi kirjaamo@lvm.fi
----------------------------------	---	--	----------------------	--

4. Ammattiliikenne ja ajoterveys, kommenttipuheenvuoro – raskaan liikenteen ja kuljetusyritysten näkökulma
Ari Herrala, Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry

Ari Herrala SKAL ry:stä kommentoi aikaisempia puheenvuorjoa raskaan liikenteen ja kuljetusyritysten näkökulmasta. Hän kannatti edellisessä esityksissä ehdotettua liittyen muna muassa turvallisuusjohtamisjärjestelmään sekä työnantajan mahdollisuuteen saada terveystietoja. Turvallisuusjohtamisjärjestelmän käyttöönotto vapaaehtoisuuden kautta edistäisi tilannetta. Suurin osa kuljetusyrityksistä on omistajavetoisia perheyriytyksiä. Hän nosti esiin myös ammattikuljettajien työolot kuten teiden kunto, joustamattomat ajo- ja lepoajat, taukopaikkojen fasiliteetitsekä koronan, sillä kuljettajat eivät voi tehdä etätöitä. Lisäksi puheenvuorossa nostettiin se, että raskaan liikenteen kuljettajat käsittävät tieliikenneitsemurhat ammattiriskinä ja lähes 80 % kuljettajista pelkää itsemurhaa heidän ajoneuvoaan päin.

Esityksen jälkeen aiheesta käytiin keskustelua. Kekustelssa nostettiin esiin raskaan liikenteen valvonta ja harmaa talous. Poliisin tekemä valvonta on erittäin tärkeää. Valvontapaikoissa on kuitenkin paljon kehitettävää, jotta poliisilla olisi paremmat edellytykset valvoa raskasta liikennettä. Pääkaupunkiseudun läheisyydessä ei ole raskaan liikenteen valvontaan soveltuvia paikkoja, jossa raskas ajoneuvo voitaisiin pysäyttää turvallisesti.

Keskusteltiin siitä, miten tilaajatahot edellyttävät tarjouspyynnöissän turvallisuusjohtamisjärjestelmää. Todettiin, että kuntatasolla haluttaisiin huomioida paremmin tarjouspyyntöjen laatuasiat, mutta toteutusvaiheessa hintataso menee edelle.

Kekustelussa nostettiin myös tieliikenneitsemurhat ja ammattikuljettajien jälkihoito. Pohditiin, kuinka hyvin jälkihoitoa tarjotaan työterveyshuollossa. Lisäksi nostettiin ammattikuljettajien terveysongelmat.

5. Liikennevalvontaan, ajonopeuksiin sekä ajokieltomenettelyyn liittyvien toimenpiteiden hyväksyminen

Laura Kolinen esitteli toimenpiteet liittyen liikennevalvontaan, ajonopeuksiin sekä ajokieltomenttelyyn. Toimenpiteet olivat työryhmän kommentoitavana aiemmin ja nyt käsitellään toimenpiteisiin kommenttien perusteella tehdyt muutokset. Tämän jälkeen toimenpiteet tullaan esittelemään ohjausryhmälle.

Liikennevalvontaan liittyvät toimenpiteet on yhteensovitettu sisäministeriössä valmisteltuun poliisin liikennevalvonnan ja turvallisuuden ohjelmaan. Ohjelma tukee myös strategian tavoitteita.

Toimenpiteiden esittelyn jälkeen niistä käytiin keskustelua. Keskustelussa nostettiin valvonta sekä etenkin automaattinen kameravalvonta. Automaattisen kameravalvonnan tulisi edistää liikenneturvallisuutta. Ehdotettiin, että yksi toimenpide voisi olla suunnitelman laatiminen automaattisen liikennevalvonnan kehittämisestä ja lisäämisestä, siten, että se tukisi liikenneturvallisuutta. Toimenpiteestä vastaavina tahoina olisivat Poliisihallitus, Väylävirasto, ELY-keskukset ja kunnat.

Todettiin, että tienpidon pitää luoda edellytykset sille, että poliisi voi tehokkaasti ja turvallisesti valvoa liikennettä. Automaattien valvonta on tehokkainta vilkkailla väylillä. Kerrottiin, että kameravalvontapaikat valitaan paremmin, kuin aiemmin. Lisäksi kameroilla voidaan valvoa uuden tieliikenne lain mukaisesti esimerkiksi käynnykän sekä turvavyön käyttöä.

Raskaan liikenteen valvontaa tulisi painottaa paremmin, sillä se on usein väliinputoaja erilaisissa hankkeissa. Myös Fintraficin rooliin tulisi kiinnittää huomita.

Nopeusrajoituksiin liittyvät toimenpiteet herättivät keskustelua. Todettiin, että nopeusrajoitusten tulee olla ymmärrettävissä ja hyväksyttävissä. Myös tien kunto vaikuttaa siihen, mikä olisi sopiva nopeusrajoitus. Ehdotettiin, että ajosuuntien erottelu otetaan nopeusrajoituksen määrittelyn yhdeksi pääkriteeriksi. Todettiin, myös, että pelkästään nopeuksien alentamisen sijasta, tulisi myös parantaa infrastruktuurin turvallisuutta ja lisätä keskikaiteiden määrää. Näitä ehdotuksia voitaisiin esittää seuraavaan Liikenne 12

Id Versionumero

Liikenne- ja viestintäministeriö	Käyntiosoite	Postiosoite	Puhelin	www.lvm.fi
	Eteläesplanadi 16	PL 31	029516001	etunimi.sukunimi@lvm.fi
	Helsinki	00023 Valtioneuvosto		kirjaamo@lvm.fi

suunnitelmaan. Toimenpidettä ajonopeuksien rauhoittamisesta 30 km/h:ssa kannatettiin, ja ajonopeuksia onkin jo pudotettu eri kunnissa.

6. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja kiitti kaikkia aktiivisesta keskustelusta ja hyvistä kommentteista jatkotyöstämisen tueksi. Seuraava kokous pidetään 27.4.

Id Versionumero

Liikenne- ja viestintäministeriö	Käyntiosoite Eteläesplanadi 16 Helsinki	Postiosoite PL 31 00023 Valtioneuvosto	Puhelin 029516001	www.lvm.fi etunimi.sukunimi@lvm.fi kirjaamo@lvm.fi
----------------------------------	---	--	----------------------	--